

НОВА ЗОРЯ

4. WARSZAWA
Biblioteka Narodowa
Minist. Oświaty

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четве... на 4 ст., під неділю на 3 ст. | | Периодичність в краю: 1/4-річно 3 зол, місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 змел. долар. — Ціна черка 5 сот. — гаслопис не зважається

СМЕРТЬ ПРОФ. ІВАНА ШІШМАНОВА

Зі столиці Болгарії, з Софії, наспло до Львова таке жалібне повідомлення:

З глибоким жалем повідомляється українське громадянство, що голова Українсько-Болгарського Товариства в Болгарії, почесний професор українського університету у Харкові, дійсний член Української Академії Наук, перший болгарський посол на Україні, незамінний оборонець і приятель українського народу і т. д.

Професор д-р ІВАН ШІШМАНОВ

помер несподівано від розриву серця в Осльо (Норвегія) дня 23. VI. ц. р.

Поклін і вічна пам'ять великому чоловікові.

Софія 25. VI. 1928.

Товариство

Український Сокіл в Болгарії.

Іван Шішманов ур. 1862 р.
Перші його виступи як болгарсько-го діяча припадають на 90-ті рр. м. ст.
З початку він дебютує на полі гарного письменства. Опісля одначе переходить до науки.

Як учений, Шішманов студіює передовсім історію болгарської літератури, зокрема її звязки з літературами славянськими і західноєвропейськими. Та крім сього він займається й іншими ділянками: болгарською фільологією, етнографією, взагалі культурою.

Найважливіші праці Шішманова з того обсягу: „Стари патування прѣзь България“... „Пѣсенята за мъртвия братъ въ поезіята на балканскитѣ народи“ (I—II), „Славянски селища въ Критѣ и на другие острови“, „Наченки отъ руско влияние въ болгарската книжина“, „Руско влияние въ езика...“, „Нови данни за исторіята на нашето възраждение“, „Българите въ „Orlando Furioso“ и въ по-старата френска драма“, „Исторіята на „Шуми Марица“ (болг. нац. гимн) и б. ин. Збирав матеріали до більшої праці п. з. „Произходъ на съврѣмenna България“ (Початки сучасної Болгарії).

Зокрема слід згадати праці Шішманова, що стоять у звязку з Україною.

Отже про Венелина (Юрія Гуда), закарпатського Українця 1-ої пол. XIX ст., що відіграв у Болгарії в розбудженню болгарського національного життя дуже велику роллю: „Венелинови ръкописи въ Румяновския Музей“ (Софія, 1896) і „Венелиновите книжа въ Москва“ (I—II, С., 1897/8). Далі: велика критика на „Географічний Словар“ Як. Головацького (в „Сборнику за нар. умотворения“ й окремо, ст. 21). Відтак: „Тарасъ Шевченко, неговото творчество и неговото влияние върху българскитѣ писатели прѣди освобождението“ (в „Библиотека Славянска Бесѣда“, кн. XVI, й окремо: Софія, 1914). Се промова, що її Шішманов мав у 1914 р. в софійській „Славянській Бесіді“ на святі в честь Т. Шевчен-

ка. Вкінці: „Роля України в болгарським відродженню. Вплив Шевченка на болгарських поетів передвизвольної доби“. Працю сю автор написав спеціально для Шевченкового числа „Вістника Союза визволення України“ (чч. 81—82) і в яку як оден її розділ, увійшла згадана вище промова. Отсю останню працю „Союз визволення України“ видав також окремо (Відень, 1916, ст. 14). Підчас війни Шішманов надрукував в російським місячнику „Вѣстникъ Европы“ також статтю про М. Драгоманова, якого пізнав колись особисто в Софії і з якого дочкою одружився.

В признанню визначних наукових заслуг Шішманова університет у Софії покликать його на професора порівняючих літератур, а болгарська і хорватська Академія Наук іменували своїм дійсним членом. В 1905—6 рр. був болгарським міністром освіти. В 1914 р. іменувало його своїм дійсним членом також Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові.

В 1918 р., за існування гетьманської України, Шішманов був болгарським послом у Київі.

Смерть проф. І. Шішманова вкриває жалобою між ін. родину відомого нашого знаменитого артиста-малюва п. Ів. Труша, що одружений з сестрою п. Шішманової.

*

Поважний болгарський письменник Криль Грістов, котрий живе постійно за кордоном, оповістив у „Прагер Прессе“ статтю про покійного болгарського професора й б. міністра освіти Ів. Шішманова. З неї подаємо що слідує:

Молода болгарська інтелігенція й наука понесла велику втрату і місце, яке на віки опустив проф. Шішманов, не скоро буде заняте.

Не був се такий учений, що замикається у своїм кабінеті: Він опріч наукових заслуг має й багато інших для свого краю й держави. Опанувавши кілька європейських мов так добре як свою рідну й маючи лагідну вдачу, надавався покійний дуже до повязування контакту з чужими. І на все мав він час. І на свої літературно-історичні досліди і на засідання в різних на-

укових товариствах і на особнети звязки з представниками науки, штуки і на велику перешку в різних мовах, котру все провадив сам, без секретаря, навіть тоді, коли був міністром.

Для болгарських письменників був се приятель, якого пошукати. Навіть зовсім невідомий поет чи молодий початкуючий письменник, що звернувся до нього, все одержав відповідь. Він перший за часів свого міністерства (1905—6) сподукав уряд, давати поміч мученикам-письменникам. У своїй молодости сам займався літературою. Йому завдячує болгарське письменство пр. переклади з Шілера („Пісня про дзвін“), Біргера („Леонора“) і п.

Як історик і дослідник літератури покійний Шішманов проявив просто пристрасну любов до своїх студій, котра часто доходила до таких обсягів: той поважний учений і б. міністер довший час кожного дня приходив до старого письменника Вазова, щоб перешукувати кіш, у котрій той кидав різні папери. Тільки дякуючи тій любові Шішманова збереглося багато цінних річей по письменнику Вазові, котрий був дуже необережний у відношенню до своїх праць.

Українці також глибоко відчувають смерть того дійсно щирого приятеля нашої справи. Про його звязки з Українцями появиться певно не мало споминів.

Основи Католицької Акції.

(КАП). В звязи з останнім розпорядком італійського правительства, котрим пригадується префектам, що декрет про розв'язання всяких нефашистських союзів і товариств не відноситься до організацій Католицької Акції, Католицька Ліга Італії розіслала до всіх підчинених собі відділів обіжників про найважливіші основи своєї діяльності.

В тім письмі, згідно з численними вивченнями св. Отця представив Католицьку Акцію як співдістання світських осіб в ієрархічній апостоліяті Церкви. Це треба постійно повторяти й вяснювати. З того факту випливає вся практична діяльність, а передовсім ширення Царства Христового між одиницями, родинами і суспільствами. Як що отже Католицька Акція вціплена є у святій пені церковної Ієрархії, то з того слідує, що в деякім обсязі вона бере участь в правах Церкви. Це висказав Пій XI. в промові з 23. V. 1923 такими словами: „Хто ділає, або спричинює ділання для добра або проти Католицької Акції, цей ділає або в користь недоторкаємих прав християнської совісти і Церкви, або проти них.“ (У нас дехто за оборону в католицькій пресі наших Єпископів грозить „активно виступати проти УХО“. Прим. Ред. „Н. З.“).

Згідно зі своєю природою Католицька Акція стоїть в безпосередній залежності від Ієрархії, від котрої черпає програму й статисти, засоби й методи праці. Католицька Акція визнає всі області, де тільки є можливе християнське апостольство, але скрізь обмежується до оборони справи Божої і спасення душ. Навіть коли здається, що входить на політичне поле, то може це бути тільки тоді, коли політика торкається вітвара. Тому, що вона є апостольством, домагається від своїх членів сильної віри, несплямленого життя, діяльної ревности

і синівського привязання до Апостольського Престола. Само собою, що такі люде будуть також добрим громадянами, як про це написав св. Отець в енцикліці „Quas Primas“: „Коли люде як у приватнім, так і публічним життю признали зверхність Христа, тоді вся людська суспільність була проінята в певний спосіб добродійствами справедливої свободи, спокійної дисципліни і мирної співпраці... Отже стремління до усячення людських душ обіймає також усі інші стремління, а кожний дійсний католик все шанує правний авторитет так, що Католицька Акція є найбільше сушним елементом порядку і поступу.

Новий помисл Бібліотеки по готелях!

У своїм інтереснім додатку „Kunst, Welt, Wissen“ принесла „Berliner Börsen Zeitung“ статтю Г. М. Ельстера п. з. „Бібліотеки по готелях!“

З неї довідуюємося, що Англії шойно минушого року розпочали заходи, щоб у кожнім готелю була бібліотека, а Німці сего року. Аж давно робиться, що такі культурні народи, які мають з усім локусом уряджені готелі, оперті на великих капіталах і доходах, шойно тепер починають заклада-ти в них бібліотеки.

На всю Німеччину тільки оден-одинокий готель „Ексельсіор“ в Берліні має від півтора року добру бібліотеку з 5.000 томів. У ній є найлучші твори з красної літератури Німців, Французів, Італійців, Еспанців, Росіян і Скандинавців як також твори про науку, штуку, історію, географію, і т. д.

Цікаві помічення оповішує управа того готелю по 1½ року практики. Отож публіка відноситься до книжок уважно, не дре, не плямить і не краде. З природи річи готелеві гості найрадше беруть легку лектуру, повісти й новелі; мужчини особливо жадають модерних авторів, а пані власне старших авторів романів і мемуарів, споминів (що свідчилоб, що жінки в дорозі поважніше думають, ніж мужчини). Дуже дивне те, що жінки не хочуть

лектури гумогістичної, якої власне домагаються мужчини рівно як детективних романів. Великим попитом тишаться вибір з правничих книжок, як також лексикони й адресові книги. Звіт свій кінчить управа того готелю так: „Ідея сотворення доброї готелевої бібліотеки творить точку спокою і противагу супроти нервозности й біганини у великим місті й тому не можна її за високо оцінити“.

Стаття виводить далі, що готелеві бібліотеки не тільки не пошкодять книгарням, але навпаки: виробивши цікавість у більшої скільности читачів, скріплять їх покупність книжки, котру зачав у готелю читати, а не міг скінчити, бо мусів виїхати. Не оден відкривє в подорожі якусь цікаву книжку і хоч перечитає її, то таки купить, аби мати у себе в дома. Не оден в подарунку привезе подібну або таку саму книжку і т. д.

Всі подорожні повинні жадати книжок по готелях. Місцеві бібліотекарі повинні служити радою готелевим управам, які саме книжки купувати для готелевих бібліотек. Не треба забувати, що кіно, спорт, техніка, радіо і скоро комунікація — все те нищить замилування до читання і так сучасне покоління стає умово платіше. Тому треба запобігати всіми способами, а оден з них тут представлений.

Цікава подія

Орган Керенського „Дні“, котрий досі виходив як щоденник в Парижі, повідомляє, що буде дальше виходити як тижневик, а то не з фінансових причин, а для того, що весь його зміст буде призначений не для емігрантів, а для читачів в нутрі Росії.

Се повідомлення може бути дійсно правдиве. На всякий випадок буде можна незабаром переконатися, який буде зміст цього органу. Коли він буде дійсно призначений тільки для читачів в Росії, то це знак, як уже всілякі налагодити підпольні звязки з організаціями противольськими в нутрі Росії. І тим власне ця подія надзвичайно цікава: значить — чрезвычайка перестала бути всевидюща.

На міжнародну виставу преси

Вражіння з подорожі.

(Від власного кореспондента).

4. В МОРІ НІМЕЦЬКИХ ВИДАНЬ.

Те, що виставили Німці, дійсно може назвати морем продуктів публіцистичних і книжкових, картографічних і статистичних.

Річ ясна, що я того моря не беруся описувати, тільки скажу, куди я плив і що заприятів. Скажу і про те, що я міг зауважити, тільки дуже згрубува, бо на само вичислення німецьких фірм, які взяли участь у тій виставі, та на згадку їх діяв — по одному реценню, не більше — требаб написати книжку...

І так переходив я попри німецькі гумористичні видання. Господи! Чого там нема? Мабуть ціле життя можна читати саму їх гумористику й не скінчити.

Слідують їх бібліографічні видання. Томи рецензій. Також інтернаціональні рецензійні видання — по німецьки, про всякі літератури. Варт, щоб і наші критики посилали дещо таким виданням. Чим короткі замітки, тим радше їх приймалиб. В сих часах поспіху найлучші рецензії по п'ять-шість речень. Нпр. такий то твір описує життя такого осередка в такім то часі. Визначається опануванням предмету, паястикою і належить до лучших (або навпаки).

Годинники, летуни, хеміки, хліборобські організації виставляють твори про свою продукцію й успіхи. Маса того! Вагалі нема такого фаху, буквально ні одного, котрий не мав би поважної літератури й публіцистики про себе. А яка німецька колоніальна преса! А що там дали асекураційні товариства? Опріч публіцистики і книжок про забезпечення є ще прекрасно уложені образки й автоматичні показники, чому треба асекуватися. Нпр. представлено, як на високу гору вибираються йти кули людей. Поодинокі висоти ті гори позначені цифрами, котрі означають літа життя: 20, 30, 40 і т. д. аж до 90, а 90 на самім верху. Отже шораз менше і менше людей доходить вище — а до 90-ти тільки два доходять. Значить — кожда полоса гори пригадує кождому, де він правдоподібно упаде. Така картина з рухомими образками вбивається в пам'ять кождому далеко лучше, ніж наймудріша брошура про забезпечення.

Подібну „графіку“, але нерухому виставили євангеліки, щоб показати, в яких мовах видають вони протестантську пресу і книжки.

Ба, малецьке племя Лужицьких Соравів має також щоденну газету („Serbsche Nowiny“), а є тих Соравів-Лужичан всего на всего 200.000, то значить тільки, — що нас в однім галицькій повіті... Опріч того дневника мають вони ще кілька інших журналів. Порівняйте і ту пропорцію...

Ба! Литовців є у Німеччині 35.000 і мають свій дневник... Ба! Данців є у Німеччині всего 28.000 і мають — два дневники... Все те локальні органи, котрі не можуть інформації і взагалі своїм змістом навіть думати про якусь порівняння з німецькою пресою. Але — живуть. Значить — кождий Поляк, Лужичанин, Литовець, Данець уважає своїм обовязком абонувати свій дневник або і два. А кількох у нас людей інтелігентних, на становищах — десятками літ не має ніякої газети в дома, або на Бесіді є... Співати „душу, тіло ми положили“ вміють, але „положити“ марний гріш на свою культуру — ого! Вже їх нема, „Лучше на перекуску піти“.

Тай „перекують“ же нас на арені народів — навіть полабські Лужичане...

Гав аж до неба. Переняті жахом, не могли рушитися з місця, тільки молилися. А те видіння повторялося ночами і днями. Згодом побачили, що той огненний стовп горить перед іконою Божої Матері і спробували на човнах підплисти до неї. Але чим більше підпливали, тим більше ікона віддалялася. Тоді іверські монахи зібралися в храмі і сізно молили Господа, щоб він подарував їх обителі той неоціненний скарб — ікону Богоматері. Господь вислухав їх молитви. Найпобожнішою з них, Гавриїлови з Грузії, зявилася в сні Пресвята Діва і сказала: „Вийди в море і з вірою ступай по філях до мого образу!“ Гавриїл вступив на море, перейшов по водах як по суші і прийняв у свої обійми ікону Пречистої Діви. Іверські інокі поставили чудотворну ікону в головнім вівтарі. Але на другий день перед утреною інок, що засвічував лампади, вступивши в храм, не застав у нім ікони. По довгім шуканню побачили її перелякани монахи на стіні, над монастирськими воротами й віднесли на попереднє місце. Але на другий день рано знайшли її знов над ворітими. Це чудов повторилося багато разів. Нарешті Пречиста Діва знов зявилася монаху Гавриїлу і сказала: „Обяви братії, що я не хочу щоб вони мене охороняли, але я хочу їх охороняти — і тепер і в будучім життю.“ Братія сповнила волю Богоматері. Від того часу і до нині Іверська Ікона знаходиться над брамою монастиря. Як прийшли тут мусульмани, то вдерлися в Іверську Обитель. А був між ними Араб, що називався Варвар. Він з ненависти до христової віри ножем ударив Божу Матір в обличчя. Але побачивши, що жива кров потекла з її рани, що й сьогодні можна ще пізнати, — покаявся, увірив і став скитським монахом і спасся і став святим. Його малюють, синку, чорного як мурина, з ножем, зі стрілами і з луком...“

Настя сиділа і в екстазі слухала святих легенд афонських. Картини, які малював їй старий монах-маляр, пересувалися їй мов живі перед очима. Слова: „Обяви братії, що я хочу їх охороняти“ — врзалися їй у пам'ять незнищимо.

З задуми збудив її бувший о. Іван, що весь час не промовив ні слова. Тепер додав, важучи кожде слово:

(Дальше буде.)

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

Непомусенум в Римі. (КАП). Будова нової колегії для всього духовенства Чехословачії в Римі йде швидко вперед. Святійший Отець жертвував на ту ціль мільон лір і висказав бажання, щоб будинок посвячено вже в р. 1929, коли припадає 200-літній ювілей його патрона св. Івана з Непомук. „Nepomuscenum“ будуть близько Лятерану.

Ювілей торжества в Колегії Культу Мучеників. (КАП). Рада цієї Колегії опрацювала програму 50-літнього ювілею цього так важного під науко-релігійним оглядом товариства для справ почитання мучеників і катакомбних дослідів. 6. січня 1929 р. відбудеться в катакомбах св. Калікста великий ювілейний обхід, а 2. лютого торжественне зібрання у „schola collegiae“ німецького Campo Santo у св. Петра. З тими торжествами будуть злучені програмові відчити й паломництва до Риму й околиці. В театрі старинної Остії віддана буде честь тамошнім мученикам.

„Оссерваторе Романо“ в справі нескромних одягів. (КАП). „Osservatore Romano“ в ч. 138 рішуче застерігається проти статті щоденника „Popolo di Romagna“ п. н. „Миропомазання в Монте-Романо“, в котрій нарікається на епископа за те, що при урочині Тайни Миропомазання згнів дівчину, котра приступила до цієї Тайни невідповідно одягнена. Орган Ап. Столиці при тім заважає: „Як бачимо, не було нічого більше оправдане й більше відповідне, бо в церкві й при совершуванню культу й релігії Божі слуги є одиноко управлені чувати над відповідаючим святому місцю поведінням вірних всякого віку, стану й суспільного становища... Справді не варто згадувати того, що треба назвати проститом або наївністю задля ратовання очевидно неслухної справи, немовби пересторога єпископа була подитована його ворожим відношенням до фашизму. Навпаки, слідби запитати, чому місцева влада не спинює того рода публікацій, котрі зневажають епископа за виконання обовязку. Вкінці „Оссерв. Ром.“ просить місцевий єпархіяльний Союз поробити відповідні старання, щоб такі виступи не повторилися.

5. НАЦІОНАЛЬНІ МЕНЬШОСТИ В НІМЕЦЬЧИНІ.

І таку виставу зробили Німці. А саме їх організація Kulturwehr.

Цікава та вистава, особливо для нас. З тої вистави бачимо, якої відпорну й організаційну силу викреслюють з себе національні меньшости. Нпр. Поляки, що до котрих утерлася між нами думка, що ми від них нічого не можемо навчитися. Отже ті власне Поляки мають в Німеччині чотири щоденні газети, не рахуючи інших органів. А є тих Поляків у Німеччині около 5 разів менше ніж нас у Польщі (то є 1.200.000 душ). Тимчасом ми маємо в Польщі всего на всего оден щоденник — на 4 малі сторінки. Порівняйте пропорцію і будете мати хоч на однім полі те, чого і в якій мірі можемо навчитися від Поляків.

Ба, малецьке племя Лужицьких Соравів має також щоденну газету („Serbsche Nowiny“), а є тих Соравів-Лужичан всего на всего 200.000, то значить тільки, — що нас в однім галицькій повіті... Опріч того дневника мають вони ще кілька інших журналів. Порівняйте і ту пропорцію...

Ба! Литовців є у Німеччині 35.000 і мають свій дневник... Ба! Данців є у Німеччині всего 28.000 і мають — два дневники... Все те локальні органи, котрі не можуть інформації і взагалі своїм змістом навіть думати про якусь порівняння з німецькою пресою. Але — живуть. Значить — кождий Поляк, Лужичанин, Литовець, Данець уважає своїм обовязком абонувати свій дневник або і два. А кількох у нас людей інтелігентних, на становищах — десятками літ не має ніякої газети в дома, або на Бесіді є... Співати „душу, тіло ми положили“ вміють, але „положити“ марний гріш на свою культуру — ого! Вже їх нема, „Лучше на перекуску піти“.

Тай „перекують“ же нас на арені народів — навіть полабські Лужичане...

Гав аж до неба. Переняті жахом, не могли рушитися з місця, тільки молилися. А те видіння повторялося ночами і днями. Згодом побачили, що той огненний стовп горить перед іконою Божої Матері і спробували на човнах підплисти до неї. Але чим більше підпливали, тим більше ікона віддалялася. Тоді іверські монахи зібралися в храмі і сізно молили Господа, щоб він подарував їх обителі той неоціненний скарб — ікону Богоматері. Господь вислухав їх молитви. Найпобожнішою з них, Гавриїлови з Грузії, зявилася в сні Пресвята Діва і сказала: „Вийди в море і з вірою ступай по філях до мого образу!“ Гавриїл вступив на море, перейшов по водах як по суші і прийняв у свої обійми ікону Пречистої Діви. Іверські інокі поставили чудотворну ікону в головнім вівтарі. Але на другий день перед утреною інок, що засвічував лампади, вступивши в храм, не застав у нім ікони. По довгім шуканню побачили її перелякани монахи на стіні, над монастирськими воротами й віднесли на попереднє місце. Але на другий день рано знайшли її знов над ворітими. Це чудов повторилося багато разів. Нарешті Пречиста Діва знов зявилася монаху Гавриїлу і сказала: „Обяви братії, що я не хочу щоб вони мене охороняли, але я хочу їх охороняти — і тепер і в будучім життю.“ Братія сповнила волю Богоматері. Від того часу і до нині Іверська Ікона знаходиться над брамою монастиря. Як прийшли тут мусульмани, то вдерлися в Іверську Обитель. А був між ними Араб, що називався Варвар. Він з ненависти до христової віри ножем ударив Божу Матір в обличчя. Але побачивши, що жива кров потекла з її рани, що й сьогодні можна ще пізнати, — покаявся, увірив і став скитським монахом і спасся і став святим. Його малюють, синку, чорного як мурина, з ножем, зі стрілами і з луком...“

Настя сиділа і в екстазі слухала святих легенд афонських. Картини, які малював їй старий монах-маляр, пересувалися їй мов живі перед очима. Слова: „Обяви братії, що я хочу їх охороняти“ — врзалися їй у пам'ять незнищимо.

З задуми збудив її бувший о. Іван, що весь час не промовив ні слова. Тепер додав, важучи кожде слово:

(Дальше буде.)

Повістевий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 12. VII. 1928.

45

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

Відчула якийсь дивний біль, що там у низу мучаться товаришки її недолі. Той біль був змішаний з роскішною радістю, що вона не там, між ними...

Всім серцем відчула дивну руку Господню, котра привела її аж сюди — Чорним Шляхом ординським і Диким Полем килимським. Привела ненарушену і невину. Привела і призначила до якоїсь великої проби-боротьби. А передтим дала їй ще у ласці своїй побачити найсвятішу обитель Греції та помолитися у ній.

З глибоких тихих ущель і дебрів Святої Гори виходили до неї чудові мрії мов срібна мряка й нечутно шептали до вуха, що вона призначена до надзвичайних діл.

Хотіла ще тільки побачити Матінку Господню, Воротарницю. І запитала:

— „Чи далеко відси Іверський Монастир?“

Старий монах зачав здивовано дивитися на молоденького отрока. Бо за Іверським Монастирем попитували звичайно старі люде, які мали тяжкі гріхи на совісті. Вони хотіли перед смертю подивитися в обличчя матери Судді...

Помалу відповів:

— „Недалеко, синку!... На другім березі сього вузького півострова... Заки я відправлю Службу Божу, ти вже можеш там бути...“

По хвилі додав:

— „Ти хочеш бачити Іверську Ікону Богоматері?“

Настя, бачучи, що старець розбалакався і радо говорить про святі річи Афону, запитала:

— „А відки та ікона взялася?“

— „Одного вечера — зачав старий — інокі Іверської Обители побачили на морі полумінний стовп, що верхом ся-

гав аж до неба. Переняті жахом, не могли рушитися з місця, тільки молилися. А те видіння повторялося ночами і днями. Згодом побачили, що той огненний стовп горить перед іконою Божої Матері і спробували на човнах підплисти до неї. Але чим більше підпливали, тим більше ікона віддалялася. Тоді іверські монахи зібралися в храмі і сізно молили Господа, щоб він подарував їх обителі той неоціненний скарб — ікону Богоматері. Господь вислухав їх молитви. Найпобожнішою з них, Гавриїлови з Грузії, зявилася в сні Пресвята Діва і сказала: „Вийди в море і з вірою ступай по філях до мого образу!“ Гавриїл вступив на море, перейшов по водах як по суші і прийняв у свої обійми ікону Пречистої Діви. Іверські інокі поставили чудотворну ікону в головнім вівтарі. Але на другий день перед утреною інок, що засвічував лампади, вступивши в храм, не застав у нім ікони. По довгім шуканню побачили її перелякани монахи на стіні, над монастирськими воротами й віднесли на попереднє місце. Але на другий день рано знайшли її знов над ворітими. Це чудов повторилося багато разів. Нарешті Пречиста Діва знов зявилася монаху Гавриїлу і сказала: „Обяви братії, що я не хочу щоб вони мене охороняли, але я хочу їх охороняти — і тепер і в будучім життю.“ Братія сповнила волю Богоматері. Від того часу і до нині Іверська Ікона знаходиться над брамою монастиря. Як прийшли тут мусульмани, то вдерлися в Іверську Обитель. А був між ними Араб, що називався Варвар. Він з ненависти до христової віри ножем ударив Божу Матір в обличчя. Але побачивши, що жива кров потекла з її рани, що й сьогодні можна ще пізнати, — покаявся, увірив і став скитським монахом і спасся і став святим. Його малюють, синку, чорного як мурина, з ножем, зі стрілами і з луком...“

Настя сиділа і в екстазі слухала святих легенд афонських. Картини, які малював їй старий монах-маляр, пересувалися їй мов живі перед очима. Слова: „Обяви братії, що я хочу їх охороняти“ — врзалися їй у пам'ять незнищимо.

З задуми збудив її бувший о. Іван, що весь час не промовив ні слова. Тепер додав, важучи кожде слово:

Гав аж до неба. Переняті жахом, не могли рушитися з місця, тільки молилися. А те видіння повторялося ночами і днями. Згодом побачили, що той огненний стовп горить перед іконою Божої Матері і спробували на човнах підплисти до неї. Але чим більше підпливали, тим більше ікона віддалялася. Тоді іверські монахи зібралися в храмі і сізно молили Господа, щоб він подарував їх обителі той неоціненний скарб — ікону Богоматері. Господь вислухав їх молитви. Найпобожнішою з них, Гавриїлови з Грузії, зявилася в сні Пресвята Діва і сказала: „Вийди в море і з вірою ступай по філях до мого образу!“ Гавриїл вступив на море, перейшов по водах як по суші і прийняв у свої обійми ікону Пречистої Діви. Іверські інокі поставили чудотворну ікону в головнім вівтарі. Але на другий день перед утреною інок, що засвічував лампади, вступивши в храм, не застав у нім ікони. По довгім шуканню побачили її перелякани монахи на стіні, над монастирськими воротами й віднесли на попереднє місце. Але на другий день рано знайшли її знов над ворітими. Це чудов повторилося багато разів. Нарешті Пречиста Діва знов зявилася монаху Гавриїлу і сказала: „Обяви братії, що я не хочу щоб вони мене охороняли, але я хочу їх охороняти — і тепер і в будучім життю.“ Братія сповнила волю Богоматері. Від того часу і до нині Іверська Ікона знаходиться над брамою монастиря. Як прийшли тут мусульмани, то вдерлися в Іверську Обитель. А був між ними Араб, що називався Варвар. Він з ненависти до христової віри ножем ударив Божу Матір в обличчя. Але побачивши, що жива кров потекла з її рани, що й сьогодні можна ще пізнати, — покаявся, увірив і став скитським монахом і спасся і став святим. Його малюють, синку, чорного як мурина, з ножем, зі стрілами і з луком...“

Настя сиділа і в екстазі слухала святих легенд афонських. Картини, які малював їй старий монах-маляр, пересувалися їй мов живі перед очима. Слова: „Обяви братії, що я хочу їх охороняти“ — врзалися їй у пам'ять незнищимо.

З задуми збудив її бувший о. Іван, що весь час не промовив ні слова. Тепер додав, важучи кожде слово:

Гав аж до неба. Переняті жахом, не могли рушитися з місця, тільки молилися. А те видіння повторялося ночами і днями. Згодом побачили, що той огненний стовп горить перед іконою Божої Матері і спробували на човнах підплисти до неї. Але чим більше підпливали, тим більше ікона віддалялася. Тоді іверські монахи зібралися в храмі і сізно молили Господа, щоб він подарував їх обителі той неоціненний скарб — ікону Богоматері. Господь вислухав їх молитви. Найпобожнішою з них, Гавриїлови з Грузії, зявилася в сні Пресвята Діва і сказала: „Вийди в море і з вірою ступай по філях до мого образу!“ Гавриїл вступив на море, перейшов по водах як по суші і прийняв у свої обійми ікону Пречистої Діви. Іверські інокі поставили чудотворну ікону в головнім вівтарі. Але на другий день перед утреною інок, що засвічував лампади, вступивши в храм, не застав у нім ікони. По довгім шуканню побачили її перелякани монахи на стіні, над монастирськими воротами й віднесли на попереднє місце. Але на другий день рано знайшли її знов над ворітими. Це чудов повторилося багато разів. Нарешті Пречиста Діва знов зявилася монаху Гавриїлу і сказала: „Обяви братії, що я не хочу щоб вони мене охороняли, але я хочу їх охороняти — і тепер і в будучім життю.“ Братія сповнила волю Богоматері. Від того часу і до нині Іверська Ікона знаходиться над брамою монастиря. Як прийшли тут мусульмани, то вдерлися в Іверську Обитель. А був між ними Араб, що називався Варвар. Він з ненависти до христової віри ножем ударив Божу Матір в обличчя. Але побачивши, що жива кров потекла з її рани, що й сьогодні можна ще пізнати, — покаявся, увірив і став скитським монахом і спасся і став святим. Його малюють, синку, чорного як мурина, з ножем, зі стрілами і з луком...“

(Дальше буде.)

РАДЯНЩИНА. Присуд у донецькому процесі. По 152 годинних нарадах проголосив трибунал присуд. Трибунал признав ствердження існування контрреволюційної деструкційної організації, розгалуженої в цілій донецькій кітловині з осередками в Харкові та Москві, яка вдержувала зносини з б. власниками копалень, за границею. Із 53 обжалуваних 11 присуджено на кару смерті, 34 на тюрем від 1 до 10 літ, 4 на вязницю з відложенням кари, 4 увільнено. Між уневинненими є 2 Німці. Одного Німця засуджено на 1 рік вязниці з відложенням кари.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. О. Глінка про виборчу реформу на Словаччині. Відомий провідник католицьких Словачків о. Глінка займається в часописові „Словачка“ аграрною політикою чехословацького правительства на Словаччині. Ця політика привела до того, що в звязі зі „ремельною реформою“ вивласнені землі сливе виключно перейшли в руки соціалдемократів і соціалістичних товариств. Усі земські маєтки Словаччини впали в руки спекуляційного аграрного товариства. Аграрна партія, що на Словаччині настроєна на соціалдемократичну нуту, зареквірувала всі добра для себе. Члени цієї партії (заможні урядники, адвокати, купці) одержали великі маєтки за смішні суми, а 27 маєтків, 2 фабрики, спиртну та велика молочарська ферма перейшли в руки соціалістичних товариств. Значна частина вивласненого осятак церковного добра перейшла теж осятак у руки атеїстичних легіонарів та соціалістів.

ФРАНЦІЯ. Франція не думає опорожнювати Надренії. Бріан на раді міністрів заявив, що декларация німецького канцлера в справі опорожнення Надренії не заскочила французької дипломатії. Франція не думає опорожнювати Надренії без відповідного еквіваленту.

ГРЕЦІЯ. Заприсяження нового кабінету. Новий кабінет зложив уже присягу. Зараз по присязі відбулося перше засідання Ради міністрів під проводом Веніцельоса. В промові при згадці про можливість нових виборів до парламенту, Веніцельос ствердив конечність заповнення повної свободи виборів. До нового кабінету Веніцельоса належить і двох противників, а саме: Завіріанос (внутрішні справи) і Хрістоанос (комунікація). Декрет про розвязання парламенту появиться небаром. Вся роялістична преса атакує гостро Веніцельоса.

Такого ще не було

Божеволіють від танцю

Преса доносить: У Медисон-Сквер-Гардені в Нью-Йорку вже від багатьох днів відбувається змагання в танцях, котре полягає не на красі танцю, а на тім, хто довше витримає. (Щось, як у нашій приповідці: „Іване, якже ти паскудно танцюєш!“ — „Але довго“ — Ред.) По кожній годині дають 15 хвиль спочинку. Такий танець іде днями й ночами, без утмов. Спати не вільно, бо тоді програється. Отже, хто засипляє, тому сусід має обовязок стати мішно на ногу, або вдарити в обличчя. Численні пари вже побожеволіли від перетому: вибігають з диким ревом з салі танців, дівставши шалу, або на підлозі... рвуть квіти, котрих там нема і т. п. 19 пар витримаєло поверх 200 годин такої муки. З різних сторін віднесли до комісаріяту здоровля, щоб заборонив ту страшну забаву, але комісар Нью-Йорку відповів, що конституція Америки дає кождому повну „свободу“ також танцювати навіть тоді, коли се доводить до божевілля. І танцюристи змагання відбуваються дальше... Цікаво, що рівночасно заборонено там з моральних причин старі танці з 90 років XIX сто-

Позір! Зміна адреси!

З ДНЕМ 1. СЕРПНЯ Ц. Р. АДРЕСА РЕДАКЦІЙ І АДМІНІСТРАЦІЙ „Н. ЗОРІ“, „ПРАВДИ“, „ПОСТУПУ“, „БЕСКИДУ“ БУДЕ:

ліття, між іншими відомий танець „Косвіє-Коосвіє“, котрий на світовій виставі в Шікаґу ввела в моду славна танцюристка Фатіма.

І такого ще не було

До чого доводить божевілья, котре в усім хоче змагання, доказує свіжий випадок: Два найскорші їдуни з Нью-Йорку й Філадельфії заложилися, хто скорше їсть. В Філадельфії уряджено „змагання“ в присутності 20.000 видців за тикетами (білетами) по 2 до 5 доларів від особи. Суперникам звязано руки на зад і поставлено перед них американські плячки. Побідив 14-літний син нью-йоркського пекаря Мек-Кефери, званий „гордістю Бронкс“: він у двох мінутах і 48 секундах пожер з неймовірною швидкістю чотири величезні плячки й осягнув „світовий рекорд“ при небувалім реві 20-тисячної товпи.

Се прояви звиродження смаку новочасної публіки. Давнійше за таке жертя давби батько поза вуха молоко-сосови, а тепер такий молокосос — тріумфатор, котрий збирає великі гроші за нікому непотрібний „успіх“. І на таке народ дає масово гроші та ще хвалить собі!...

(„Die Neue Morgenpost“).

ДОПИСИ

СТАНИСЛАВІВ. В минулу неділю наше місто було свідком великої релігійної маніфестації тутешніх українців. Вечером, околo 6 год. посувався головними вулицями величавий похід з Найсв. Тайнами, що їх ніс о. кан. Стек, окружений численним світським та монашим клиром. Загальну увагу звертав на себе чудовий образ Матері Божої Неустаючої Помочи, несений на раменах священників. Окрасою походу були мальовничі гуртки дівчат, що — одні вбрані на біло, з леліями в руках, — другі в прекрасних національних строях, а всі з побожною піснею на устах попереджали образ Пречистої. Перед Найсв. Тайнами йшли в біленьких одягах хлопчики й дівчатка кидаючи цвіти на дорогу, що нею переходив так достойний Гість. В поході брали також участь наші пластунки, що в своїх одностроях супроводжали ікону Богородиці. Між учасниками походу видніло велике число тутешньої інтелігенції. — Похід розв'язався на площі оо. Редемптористів, де під місійним хрестом відспівано перед Найсв. Тайнами благальну пісню. Було це завершення великого триденного торжества в честь Матері Божої Неустаючої Помочи в каплиці оо. Редемптористів, що є осідком Марійського Брацтва, яке гуртує в собі тисячі членів і членок. **Учасник.**

РАДОЦИНА. (Лемківщина). Дня -9. V. с. р. счинився в Радочині огонь на поді в одній хаті. (Радочина ціла перейшла на православне). На поді спало 2-х хлопців парубків. Оден з них твердо спав а пробудився доперва як його добре припекло. Називався Андрій Саламандра літ 18. Хотів видістатись через стріху. Вирвав кички і переліз до половини через лати, а далі неміг вже ані вицофатись ані дальше видістатись на двір.

Коли його огонь опалив, ледви живого видістали. В дорозі до Горлиць до шпиталю помер в Ропиці. В день похорону місцева учителька не учила. Діти святочно зібрані ходили коло школи. Коли місцевий священник о. Дацько прийшов на годину релігії, муж її (железний правник, б. контрактний учитель, москвофіл), казав дітям увійти до класу, коли прийшов батюшка на похорон, забрав діти о. Дацькови на похорон. Коли о. Д. звернув йому увагу, той ще обурився, мовляв, що і на похорон жиди як заїде такий трагічний случай можна піти. І шкільна влада це толерує. Православні видно мають „спеціальне взгленди“.

Н О В И Н К И

Навернення славнозвісного математика й політика. Фльорентійська „Уніта Католика“ покликує на „Giornal de Brasil“ з Ріо де Жанейро, доносить що браз. сен. Борбоса Ліма, відомий математик і політик, що втішається великим поважанням, по кількадесяти роках вільнодумства й позитивізму зложив тепер ісповідання католицької віри. Учений конвертент вияснив, що його наукові студії не могли принести йому вияснення тайни світа.

Чехо-словацька торговельна фльота. До великої війни тільки ті держави могли мати на морі торговельну фльоту, котрі посідали морське побережа. В 1918 р. перший виїмок зроблено для Чехословаччини й тепер має вона 12 торговельних кораблів, що плавають по морях. Перший „Легія“, що розвозить товари до всіх частей світа, власність чеських легіонерів. Оден з тих кораблів, „Арна“, вже розбився. Він був власністю А. Зденковича. Інші є: „Далібор“, „Прага“, „Табор“, „Богемія“, „Фрам“ і т. д. Більшість їх має свій „родинний“ порт у Німеччині. „Легія“ і „Прага“ мають навіть власне радіо на кораблі.

Знов заводять ордери. Чеське правительство приготувало законопроект, на основі якого буде скасований обов'язуючий закон (що забороняв усякі ордери й відзнаки) тай будуть заведені ордери так для військових, як і для цивільних. Помалу все вертає до стану передвоєнного.

На зїзді жінок, котрий відбувся в Кольонії в будинках вистави преси, було поверх 5.000 делегаток.

На зїзді стенографів у Райхенбергу сіло до змагань у скорім писанню 200 стенографів і стенографок. В групі 270 складів на мінуту виграв мушина. В групі 240 складів першу нагороду взяв мушина, другу жінка.

Важне для авторів і видавців. У німецькій перекладі появилася дуже интересна книжка англійського накладця Станіса Унвіна п. з. „Das wahre Gesicht des Verlagsbuchhandels“. Вийшла у Штутгарті. Написана з гумором і знаменито інформує про відносини всякого рода публіки до накладця.

Афоризми п. з. „Poznamky o lidech a vesech“ видала чеська письменниця. Тих афоризмів 733. Се дійсно несподіванка, як підчеркують чеські рецензенти, бо афоризми взагалі рідка поява в чеській письменстві, а писаних жінкою ще не було. Праця та має бути зовсім добра й интересна.

КРАВАТИ Іван Рідль
Львів
вул. Академічна 2.
267 3—50в

Бурі. Над середушою частю Польщі перейшла 4. ц. м. нагальна буря, що навістила й Варшаву. Буря наробила катастрофальних шкід. Сила вітру була тільки, що перевертала або поривала в повітря дітей, будки та страгани. Вулиці міста опустіли. Багато шкоди наробив ураган у городах та міських парках, із корінням вирвав кілька дерев. Багато шиб у крамницях повибивало й позривало чимало кривель із будинків. При тому не обійшлося без жертв у людях. Загалом поранило коло 50 людей. Коли зірвалася буря було на лєтовищі коло 20 літаків. Вихор підняв їх у гору й кинув об землю. Один зі шкільних апаратів розторщило, а 15 ушкодило. В Сулеювку грім ударив у віллу, що зараз зайнялася, а від ньої зайнялася друга. В інших підміських околицях вихор повилонлював дерева та позривав покрівлі. Та найбільше потерпіла телефонічна й телеграфічна комунікація. З дев'ятьдесять підміських ліній діяльних було в середу вечером тільки одинацять, а на 120 міжмістових тільки 11. Лінії, що лучать Варшаву з Віднем, Берліном та іншими містами ушкоджені. Буря спинила в дорозі ряд поїздів, бо тому, що не було сполуки, не могли стації порозумітися. Всі поїзди прийшли з опізненням. Також і в інших частях краю ураган наробив чимало шкід. Над Катовицями з полудня в середу пройшло дві бурі. Друга буря наробила на терені воевідства поважних шкід.

ОГОЛОШЕННЯ

**Рукавички, панчохи - -
- - скарпетки, реформи
ПФАУ, Львів, ринок 19.**

246 в найдешевше, бо вхід через сіни. 8-50

**ШАПКИ
КАПЕЛЮХИ**

у великім виборі
227 6-12
по низьких цінах

**I. Віттман, :: ЛЬВІВ, ::
Трибунальська 1.**

Цегольня „ЕНКА“

Львів, вулиця Снопківська ч. 1.
ново зареєстрована фірма поручає

ЦЕГЛУ

першої якості з нового випалу.

Негайна доставка тягаровими автами.
245 9—10

„FOSFOR“

ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ

232

Л Ь В І В,

13—16

вул. Баторого 32, II. п., телефон 50-69.

(ul. Batorego 32, II. p., telefon 50-69.)

СУПЕРФОСФАТИ: кістки й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові, **РЕФОРМАТФОСФИ:** кістні й мінеральні від 18 до 26% „P₂ O₅ !!!“

ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні. **СОЛИ** потасові й **КАІНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА** (CHORZOWSKA) амонова **САЛІТРА** чілійська — **СІРЧАН** амоновий вапно навозове палене й мелене (97% Ca O) — Вапно будівельне.

Доставка вагоново й деталічно по цінах фабр. й на найдогідніших услівях кред.

ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).